

TUNCELİ A-3 TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2022/61

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 12.10.2022 tarihli ve 2022/741 sayılı kararıyla oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	iii
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	2
2.1. KURUM HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	2
2.2. KURUM PERSONELİ.....	3
2.3. ÖZGÜRLÜĞÜNDEN MAHRUM BIRAKILAN KİŞİLER.....	4
3. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	4
3.1. FİZİKSEL KOŞULLAR.....	4
3.1.1. Kurumun Fiziksel Durumu.....	4
3.1.2. Kurum Kapasitesi.....	5
3.1.3. Isınma ve Havalandırma.....	5
3.1.4. Suya Erişim.....	6
3.1.5. Aydınlatma.....	6
3.1.6. Hijyen Koşulları.....	7
3.1.7. Kantin.....	7
3.2. YÖNETİM VE PERSONELİN TUTUMU.....	8
3.3. DIŞ DÜNYA İLE İLETİŞİM.....	9
3.3.1. Telefonla Görüşme Yapma Hakkı.....	9
3.3.2. Açık Görüş.....	9
3.3.3. Kapalı Görüş.....	9
3.3.4. Haberleşme ve İletişim Araçlarından Yararlanma.....	10
3.4. SOSYAL, KÜLTÜREL, MESLEKİ, EĞİTSEL VE SPORTİF ETKİNLİKLER ...	10
3.5. SAĞLIK VE BESLENME.....	11
3.5.1. Revir ve Psiko-sosyal Servis.....	11
3.5.2. Beslenme.....	13
4. TAVSİYELER.....	13
4.1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler.....	13
4.2. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler.....	15
4.3. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna Yönelik Tavsiyeler.....	16

KISALTMALAR

ARDEF	: Araştırma Değerlendirme Formu
Bkz.	: Bakınız
CPT	: Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi
EPDK	: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu
m.	: Madde
m²	: Metrekare
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
para.	: Paragraf
SEGBİS	: Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
TIHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi
YARDM:	: Yapılandırılmış Ruhsal Değerlendirme ve Bireysel Müdahale Programı

1. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK); 6701 sayılı Kanunla, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14.09.2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9/1-ı bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanunun 2/1-k bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 6701 sayılı Kanun'un 9/1-j bendinde, kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TIHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.

5. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 8'inci maddesi uyarınca: *“Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.”*

6. Anılan görevin icrası kapsamında 27.06.2022 tarihinde Tunceli A-3 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna¹ *habersiz* bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde ... yer almıştır.

7. Ziyaret kapsamında ilk olarak Kurum Müdürü ile görüşme gerçekleştirilmiş, TIHEK'in ulusal önleme mekanizması görevi kapsamında kendisine bilgi verilmiş ve Kurum hakkında genel sorular sorulmuştur. Daha sonra mahpusların tutulduğu binaya X-Ray cihazından geçmek suretiyle giriş yapılmış, bu binada bulunan kapalı görüş odası, kantin, personel yemekhanesi, başmemurluk odası ve revir heyetimiz tarafından incelenmiştir. Akabinde tüm koşullara girilmek suretiyle mahpuslar ile birebir görüşmeler gerçekleştirilmiş, mahpusların tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Mahpuslar, Kurumdan herhangi bir yetkili ve görevli nezareti olmaksızın dinlenmiştir. Ziyarete son olarak Kurum yönetimi ile tekrar bir araya gelinmiş; heyetin gözlem ve tespitleri, mahpusların talep ve şikâyetleri bağlamında yönetimle görüşülerek ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, 18.01.2022 tarih ve 2022/43 sayılı Kurul kararı ve Başkanlık makamının 22.06.2022 tarihli ve 11285 sayılı oluruna istinaden 27.06.2022 tarihinde, Tunceli A-3 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen habersiz ziyaret neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. KURUM HAKKINDA GENEL BİLGİLER

9. Kurum, Tunceli merkezine 650 metre uzaklıkta, Tunceli Belediyesine 700 metre mesafede olup 1975 metrekarelik alan üzerine inşa edilmiştir.

10. Kurum, tek katlı ve iki katlı birer bloktan oluşmakta olup bloklardan biri mahpusların² barındırılması amacıyla, diğeri ise idari bina olarak kullanılmaktadır.

11. Kurumda 1 kantin, 1 revir, 1 mutfak, 1 berberhane, 9 adet kapalı görüş kabini, 3 adet telefon kabini ve 1 personel yemekhanesi bulunmaktadır. Kurumda, açık görüş, psikolog görüşmesi,

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

² Bu raporda kullanılan "mahpus" sözcüğü, ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hüküm özlüleri ifade etmektedir.

maneви rehberlik görüşmesi için ayrı odalar bulunmamakta olup görüşmeler personel yemekhanesinde gerçekleştirilmektedir. Öte yandan Kurumda kütüphane bulunmamakta, kitaplar yemekhanedeki kitaplık ve kutularda muhafaza edilmektedir.

12. Kurumda avukat görüşme odası bulunmamaktadır. İdare, avukat görüşmelerinin personel yemekhanesi ile kapalı görüş odalarında yapıldığı, yoğunluk yaşanması durumunda ise girişte infaz ve koruma memurlarının bulunduğu salonda görüşmelerin gerçekleştirildiği bilgisini vermiştir.

13. Kurumda, yumuşak oda, derslik, açık ve kapalı spor salonu, Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) odası ve e-görüş kabini bulunmamaktadır.

14. Kurumda, 7/24 esasına göre kayıt yapan ve geriye dönük 6 aylık kayıt saklama özelliğine sahip 14 adet güvenlik kamerası bulunmaktadır. Bu kameralardan 3 tanesi Kurumun içini, 11 tanesi ise Kurumun dışını kayıt altına almaktadır.

15. Kurumda 1'i kadın koğuşu olmak üzere toplam 5 adet koğuş bulunmakta olup her koğuşun müstakil havalandırma alanı mevcuttur. Koğuşların ortalama metrekare ölçüleri ise aşağıdaki gibidir:

Koğuşlar	Havalandırma ve Ortak Alanlar	Yatak Alanı
4 Kişilik	40 m ²	15 m ²
12 Kişilik (2 Adet)	105 m ²	24 m ²
20 Kişilik (2 Adet)	105 m ²	55 m ²

2.2. KURUM PERSONELİ

16. Kurumda, toplam 33 personel görev yapmaktadır. Personelin 12'si lisans, 10'u ön lisans, 11'i lise mezunudur.

17. Personelin unvan dağılımı ise aşağıdaki gibidir:

UNVAN	MEVCUT KADRO SAYISI
Kurum Müdürü	1
Psikolog	1
İnfaz ve Koruma Başmemuru	1
İnfaz ve Koruma Memuru (Erkek)	16
İnfaz ve Koruma Memuru (Kadın)	6
Sağlık Memuru	2
Bilgisayar İşletmeni	2
Kaloriferci	1
Şoför	2
Aşçı	1
TOPLAM	33

2.3. ÖZGÜRLÜĞÜNDEN MAHRUM BIRAKILAN KİŞİLER

18. Ziyaret tarihinde, Kurumda 3'ü hükümlü ve 32'si tutuklu olmak üzere toplam 35 mahpus bulunmaktadır.

19. Ziyaret tarihinde, Kurumda 2 kadın mahpus bulunmaktadır.

20. Kurumda engelli, yabancı mahpus ve anne yanında kalan çocuk bulunmamaktadır.

3. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

3.1. FİZİKSEL KOŞULLAR

3.1.1. Kurumun Fiziksel Durumu

21. Kurum binası, 1960 yılında faaliyete geçmiştir. İdare, Elazığ yolu üzerinde yeni bir ceza infaz kurumu inşaatına başladığı ve 2023 yılı sonuna kadar inşaatın bitirilip Kurumun yeni yerine taşınacağı bilgisini vermiştir.

22. Kuruma girişte, kadın ziyaretçiler için ayrı bir arama odası bulunmaktadır. Ziyaret heyeti tarafından yapılan incelemede, odada giysi dolabı ve askı bulunduğu ancak odanın havasız ve kirli olduğu gözlemlenmiştir. İdare, erkek ziyaretçiler için ayrı bir arama odası olmadığını, erkek ziyaretçilerin aramalarının nizamiye bölümünde gerçekleştirildiğini belirtmiştir.

23. Koğuşlarda yapılan incelemelerde koğuş duvar ve tavanlarının rutubetli olduğu; bazı koğuşlarda mutfak, tuvalet ve banyo kapılarının kırık olduğu, bazılarında kapı ve pencere kollarının bulunmadığı ve lavabo giderlerinin koptuğu görülmüştür. Ayrıca bir koğuşun banyosunda duşakabin bulunmadığı, tuvalete gitmek isteyen mahpusların banyodan geçmek durumunda kaldığı gözlemlenmiştir. Kadın koğuşunda ise mutfak bulunmadığı, tuvalet lavabosunun mutfak lavabosu olarak kullanıldığı tespit edilmiştir.

24. İncelemeler sırasında; giysi dolaplarının mevcut mahpuslar için yetersiz olduğu ve bazı mahpusların dolapları ortaklaşa kullandığı gözlemlenmiştir.

25. Ziyaret heyeti tarafından yapılan incelemede, Kurumda mahpuslar için arama odasının bulunmadığı ve mahpusların tek kullanımlık arama önlüğü giydirilmeksizin arandığı tespit edilmiştir.

26. Ziyaret heyeti tarafından Kurumdaki güvenlik kameraları incelenmiş; kameraların koğuşların kapı önlerini, malta girişlerini, ana girişi, X-Ray cihazının önünü, personel yemekhanesini ve kapalı görüş kabinlerini gördüğü; koğuşların içinde kamera olmadığı gözlemlenmiştir. Ayrıca incelemeler sırasında koğuş avlularını çeken kameralarda kör noktalar bulunduğu belirlenmiştir.

3.1.2. Kurum Kapasitesi

27. Toplam kapasitesi 70 olan Kurumda ziyaret tarihinde 35 kişi tutulmaktadır. Ziyaret heyeti tarafından yapılan incelemelerde her mahpusun kendine ait yatağının olduğu, Kurumda kalabalıklaşma sorununun bulunmadığı gözlemlenmiştir.

3.1.3. Isınma ve Havalandırma

28. Kurum, kömür yakıtı kullanılan kaloriferler ile ısıtılmaktadır. İdare tarafından, mahpuslara mevsim şartlarına uygun olarak battaniye, nevresim, yastık gibi malzemelerin verildiği ifade edilmiştir. Yapılan incelemelerde verilen malzemelerin temiz ve kullanıma uygun olduğu görülmüştür.

29. Her koğuşun kendine ait havalandırma alanı ve havalandırma penceresi bulunmaktadır. İdare, havalandırma alanlarının sabah sayımı yapıldıktan sonra açıldığını ve hava kararmadan 1 saat önce kapatıldığını, kapıların açılıp kapatılma saatlerinin sayım saatlerine ve mevsim şartlarına göre düzenlendiğini ifade etmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar,

havalandırma alanlarının sabah 08.00’da açıldığını ve akşam saat 19.00 sularında kapatıldığını beyan etmiştir.

3.1.4. Suya Erişim

30. İdare, Kurumun su ihtiyacının belediyenin şebeke suyundan karşılandığını ve suyun bakteriyolojik ve kimyasal analizlerini düzenli olarak yaptırdıklarını belirtmiştir. Yapılan görüşmelerde mahpuslar, şebeke suyunun içilebilir nitelikte olduğunu ve içme suyuna erişim konusunda herhangi bir sorun yaşamadıklarını ifade etmiştir.

31. İdare, mahpusların sıcak su ihtiyacının yaz aylarında güneş enerjisi sistemi aracılığıyla 7/24 esasına uygun olarak sağlandığı, kışın ise suyun merkezi ısıtma sistemi ile ısıtılarak haftada 2 gün koğuşlara verildiği bilgisini paylaşmıştır. Görüşme yapılan mahpuslar; koğuşlara sağlanan sıcak suyun günlük 1-2 saatle sınırlandırıldığını, suyun sıcak olmadığını ve bu sebeple duş alma ve koğuş temizliği gibi konularda sorun yaşadıklarını iddia etmişlerdir. Ziyaret heyetinin yaptığı incelemede suyun ılık aktığı belirlenmiş ve söz konusu durum İdareye iletilmiştir. İdare, güneş panellerinin sayısını yakın zamanda artırdıklarını ancak son zamanlarda Kurumun mevcudunun artması nedeniyle suyun ısıtılması konusunda sorun yaşadıklarını belirtmiştir.

3.1.5. Aydınlatma

32. İncelemeler sırasında, koğuşlarda gündüz vaktinde lambaların açık olduğu ve lambaların etrafının poşet ile sarıldığı görülmüştür. Mahpuslar, lambaların 7 gün 24 saat boyunca açık kaldığını, geceleri ışık nedeniyle uyuyamadıklarını, elektrik faturalarını kendileri karşıladıkları için yüksek fatura bedeli nedeniyle mağduriyet yaşadıklarını, ayrıca lambaların açık bırakılmasının Kurum İdaresi tarafından zorunlu tutulduğunu iddia etmiştir. İdare ise lambaların güvenlik gerekçesiyle gece açık tutulduğunu, Yönetmelik³ gereğince aydınlatma giderlerinin mahpuslara ödettirilmediğini, gündüz vakitlerinde lambaların açık kalmasının lavabo ve banyoların doğal ışık alamaması dolayısıyla mahpuslar tarafından talep edildiğini ifade etmiştir.

³ Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya Ve Maddeler Hakkında Yönetmelik m. 9/3: “Aydınlatma dışındaki elektrik giderleri hükümlü tarafından karşılanır.”

3.1.6. Hijyen Koşulları

33. Koğuşların temizliği, mahpuslar tarafından kantinden temin edilen temizlik ürünleri ile gerçekleştirilmektedir. İdare, maddi durumu yetersiz olan mahpuslara genel bütçeden temizlik malzemesi sağlandığını belirtmiştir.

34. Kurumda, 1 adet çalışır durumda büyük boy çamaşır makinesi bulunmaktadır. Mahpusların çamaşırları ücretsiz olarak yıkanmakta olup, çamaşır deterjanı mahpuslar tarafından karşılanmaktadır. Görüşme yapılan mahpuslar; makinenin çamaşırları temiz bir şekilde yıkamadığını, yıkamadan sonra çamaşırlarda leke oluştuğunu iddia etmiş, İdare de söz konusu sorunun mahpuslar tarafından çamaşır deterjanı yerine yumuşatıcı kullanılmasından kaynaklandığını ifade etmiştir.

35. İncelemeler sırasında koğuşlarda yoğun sinek ve haşere varlığı gözlemlenmiştir. Mahpuslar bu durumun uzun süredir devam ettiğini ve İdare tarafından herhangi bir ilaçlama faaliyeti yapılmadığını iddia etmiştir. İdare, ilaçlama için gerekli mercilere başvuru yaptıklarını fakat uzun süredir ilaçlama ekiplerinin Kuruma gelmediğini beyan etmiştir.

36. Kurumda yangın söndürme sistemi bulunmaktadır. Ayrıca koğuşların bulunduğu koridor ve Kurumun muhtelif yerlerinde yangın dolapları ve yangın söndürme tüplerinin olduğu görülmüştür.

37. İncelemeler sırasında bir koğuşun mutfağında duvara monteli ve kapağı olmayan ayakkabı dolabı bulunduğu görülmüştür. İdare, ayakkabı dolabının koğuşun fiziki yapısı gereği mutfakta olduğunu, bu sorunun ayakkabı dolabına kapak taktırılarak giderileceğini belirtmiştir.

38. Kurum berberhanesinin, COVID-19 pandemisi başlangıcından itibaren hizmet vermediği öğrenilmiştir. İdare, mahpusların saç tıraşı ihtiyaçlarını karşılamaları için koğuşlara haftada bir tıraş makinesi verildiği bilgisini paylaşmıştır.

3.1.7. Kantin

39. Kurumda 1 adet kantin bulunmaktadır. Kantin bünyesinde konsinye sistemi üzerinden gelen ürünler ile birlikte iş yurtlarında üretilen 136 çeşit ürünün satışı yapılmaktadır. Ziyaret heyetinin kantinde yaptığı incelemede, kantin fiyatları piyasa şartlarına göre makul bulunmuş ve son kullanma tarihi geçmiş ürün tespit edilmemiştir.

40. İdare, mahpuslara ayda bir defa olmak üzere kantindeki ürünlerin fiyat listesinin verildiğini; kantinde bulunmayan ürünler içinse haftada 1 veya 2 defa olmak üzere mahpuslardan dilekçe toplandığını ve dış kantin yoluyla mahpusların ihtiyaçlarının karşılandığını ifade etmiştir.

41. Erkek mahpuslar, kantinde her zaman şampuan bulamadıklarını, şampuanın satıldığı zamanlarda ise sadece tek çeşit ürün satışının yapıldığını; kadın mahpuslar ise kantinde kadın ihtiyaç ürünlerinin (kadın iç çamaşırı, hijyenik ped) satışının yapılmadığını ifade etmişlerdir. Ziyaret heyeti tarafından kantinde yapılan incelemede kadın ihtiyaç ürünleri ile şampuan satışının yapılmadığı tespit edilmiştir.

3.2. YÖNETİM VE PERSONELİN TUTUMU

42. İdare, Kurum personelinin Ceza İnfaz Kurumları Personel Eğitim Merkezleri tarafından düzenlenen hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimler aldığı, ihtiyaç doğrultusunda personelin yeni eğitimlere katılım sağladığı bilgisini paylaşmıştır. Bu kapsamda personelin aldığı eğitimler arasında; İnfaz ve Koruma Memuru Yetiştirme Eğitimi, Emanet Para Eğitimi, Mesleki Müdahale Teknikleri Eğitimi, Kişisel Gelişim Eğitimi, Ekip Çalışması Eğitimi, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) Eğitimi, Ziyaretçi Kabul Birimi Eğitimi, Aşçı Uyum Eğitimi, Kaloriferli Yetiştirme Eğitimi, Firar ve Firar Girişimleri Eğitimi, Sosyal Beceri Geliştirme Eğitimi, Liderlik ve Yöneticilik Eğitimi, Öfke Kontrol Eğitimi ve Sözleşmeli Şoför Uyum Eğitimleri yer almaktadır. Kurum personeli, insan hakları ile işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin özel bir eğitim almamıştır.

43. Kurumda 2022 yılı içerisinde 2 mahpusa kınama, 1 mahpusa hücre hapsi olmak üzere toplam 3 disiplin cezası uygulandığı ifade edilmiştir. Hücre hapsi uygulanan mahpusun soruşturma evrakları ile hücre hapsi öncesi ve sonrası kayıtlarının düzenli şekilde kayıtlarının yapıldığı görülmüştür. İdare ayrıca, bahsi geçen mahpusun disiplin cezasının boş bir koğuştta çektirildiği bilgisini vermiştir.

44. Görüşme gerçekleştirilen mahpusların büyük bir çoğunluğu, infaz koruma memurlarının kendilerine yönelik davranışlarından memnun olduklarını, herhangi bir kötü muameleyle karşılaşmadıklarını, infaz koruma memurlarının sorunlarını çözmekte kendilerine yardımcı olduklarını ve Kurum Müdürü ile rahatlıkla görüşebildiklerini ifade etmiştir.

45. İdare, Kurum içi dilekçelerin sorumlu personelce sabah sayımı esnasında günlük olarak alındığını, dilekçelerin kaşelenip imzalandıktan sonra ilgili birimlere havalesi yapılmak üzere Kurum Müdürüne teslim edildiği bilgisini paylaşmıştır.

46. Mahpuslar, dilekçelerinin ilgili muhataplara gönderilmesinde bir sorunla karşılaşmadıklarını ve dilekçelerinin çıkış numarasının kendilerine verildiğini, ayrıca Kuruma yönelik şikâyetlerine de genel olarak cevap aldıklarını ifade etmişlerdir.

3.3. DIŞ DÜNYA İLE İLETİŞİM

3.3.1. Telefonla Görüşme Yapma Hakkı

47. Kurumda üç adet ankesörlü telefon bulunmakta olup, telefonların iki tanesinin arızalı olduğu tespit edilmiştir. Mahpuslar, çalışır vaziyetteki telefonda da sık sık kesinti yaşandığını, bundan dolayı bazı mahpusların yaklaşık iki haftadır telefonla görüşme hakkını kullanamadıklarını iddia etmişlerdir. İdare, telefon hatlarında sorun olduğunu, mahpusların hattı ile İdare'nin hattının zaman zaman karıştığını; arızalı telefonların tamir edilmesi için gerekli yerlere başvuruların yapıldığını ve sorunun kısa süre içerisinde çözüleceğini belirtmiştir. Ziyaret heyetinin yaptığı evrak incelemesinde, arıza ile ilgili İdarenin 22.06.2022 tarih ve 346 sayılı yazı ile Tunceli Türk Telekom İl Müdürlüğüne başvuru yaptığı anlaşılmış olup, daha sonra gönderilen bilgi ve belgelerden 30.06.2022 tarihinde Kuruma gelen ekipler tarafından üç telefonun ikisinde arızanın giderildiği bilgisine ulaşılmıştır.

3.3.2. Açık Görüş

48. Görüşme yapılan mahpusların bazıları, açık görüşlerin yapıldığı personel yemekhanesindeki masa sayısının yetersiz olması nedeniyle görüşlerine belirlenen saatte çıkamadıklarını ve bu sebeple açık görüş haklarını kullanamadıklarını iddia etmişlerdir. Söz konusu iddia ziyaret heyeti tarafından İdareye iletilmiş, İdare de açık görüşlerin genel olarak personel yemekhanesinde yapıldığını ancak zaman zaman yoğunluk yaşandığını, böyle durumlarda mağduriyetlerin önüne geçmek adına farklı odaların da görüşmeler için kullanıldığını beyan etmiştir.

3.3.3. Kapalı Görüş

49. Kurumda 9 adet kapalı görüş kabini olduğu görülmüş, tamamının aktif olarak kullanılabildiği ifade edilmiştir. Ziyaret heyetince ilgili bölümde yapılan incelemede kabinlerin

kirli olduğu görülmüştür. Görüşme yapılan mahpuslar, kapalı görüş hakkını kullanma konusunda herhangi bir sorunla karşılaşmadıklarını ve kapalı görüşme sürelerinin 30 dakika olduğunu belirtmişlerdir.

3.3.4. Haberleşme ve İletişim Araçlarından Yararlanma

50. Kurumda her koşulda televizyon bulunmakla birlikte; 1'i belgesel 1'i de müzik içerikli yayın yapan toplam 12 adet televizyon kanalı mevcut olduğu ancak bazı kanallardan sinyal alınamadığı görülmüştür. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, izlenebilecek televizyon kanalı sayısının azlığından şikâyet etmişlerdir.

3.4. SOSYAL, KÜLTÜREL, MESLEKİ, EĞİTSEL VE SPOR TİF ETKİNLİKLER

51. Ziyaret tarihinde, aktif olarak eğitim-öğretime devam eden mahpus bulunmamaktadır.

52. İdare, Kurumda işyurdu bulunduğunu ancak işyurdunda herhangi bir mahpusun çalıştırılmadığı bilgisini vermiştir.

53. İdare, Kurumda sportif faaliyetler kapsamında koğuş bünyesinde futbol, voleybol ve masa tenisi turnuvalarının düzenlenmekte olduğunu ancak Kurumun fiziki yapısı gereği söz konusu etkinliklerin koğuşların havalandırma alanlarında gerçekleştirildiğini ifade etmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde, spor faaliyetleri için İdare tarafından kendilerine gerekli ekipmanın sağlanmadığı şikâyeti alınmıştır. Ziyaret heyeti yaptığı incelemelerde, koğuşlarda bu minvalde bir ekipmana rastlanmadığını tespit etmiştir. Söz konusu bu durum İdareye iletilmiş; İdare ilgili ekipmanların kısa süre içerisinde tedarik edilerek kantinde satışının yapılacağını ifade etmiştir.

54. İdare, pandemi sebebiyle kursların durdurulduğunu, ziyaret tarihinde devam eden kurs bulunmadığı bilgisini paylaşmıştır.

55. Kurumda, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı bir vaiz görev yapmakta olup, vaiz haftanın dört günü Kurumda bulunmaktadır. Ziyaret heyetinin vaizle yaptığı görüşmede, vaizin koğuşlara ziyaretler gerçekleştirdiği, talep eden mahpuslarla bireysel görüşmeler yaptığı, 12 mahpusla da hafızlık çalışmaları yürüttüğü bilgisi alınmıştır.

56. İdare, Kurum kütüphanesinde 1357 kitabın olduğunu, Adalet Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında imzalanan protokol kapsamında mahpusların Tunceli İl Halk

Kütüphanesinde bulunan kitaplardan da ayda 1 defa olmak üzere yararlanabildiğini belirtmiştir. 2022 yılı içerisinde Kurum kütüphanesinden 38 mahpusun faydalandığı bilgisi paylaşılmıştır.

3.5. SAĞLIK VE BESLENME

3.5.1. Revir ve Psiko-sosyal Servis

57. Kurum revirinde mahpuslara yönelik olarak muayene, teşhis, hastaneye sevk, reçete düzenleme, ilaç temini ve dağıtım işlemleri yapılmaktadır.

58. Kurum revir biriminde, bir doktor, bir psikiyatrist ve iki sağlık memuru görev yapmaktadır. İdare, doktor ve psikiyatristin Sağlık Bakanlığı tarafından haftanın bir günü yarı zamanlı olarak görevlendirildiğini, sağlık personellerinin ise Kurum personeli olduğunu ve sadece hafta içi mesai saatlerinde çalıştığını, ancak ihtiyaç duyulması halinde söz konusu personelin mesai saatleri dışında da Kuruma çağrıldığını ifade etmiştir.

59. Sağlık personeliyle yapılan görüşmede personel tarafından; Kuruma yeni gelen mahpusların sağlık taramasının kendileri tarafından gerçekleştirildiği, ancak mahpusun vücudunda darp/cebiri izlerine rastlanması durumunda mahpusun doktor tarafından muayene edildiği belirtilmiştir.

60. Kurum İdaresi, muayene talebine ilişkin günlük ortalama 7 dilekçe verildiği bilgisini paylaşmıştır.

61. İdare, mahpusların Kurum revirinde veya hastanede yapılan muayenesi sonucunda reçete edilen ilaçların sözleşmeli eczanelerden temin edilerek hastalara teslim edildiğini ancak psikiyatrik özelliği bulunan yeşil ve kırmızı reçeteli ilaçların hastaların yanına verilmediğini; bu ilaçların kontrollü ve düzenli bir şekilde sağlık memurları eşliğinde infaz ve koruma memurları tarafından mahpuslara günlük olarak verildiğini belirtmiştir.

62. Kurumda görevli dış hekimi bulunmamaktadır. İdare, dış rahatsızlığı bulunan mahpusların önce doktor veya sağlık memurları tarafından muayene edildiğini, durumun aciliyetine göre hastaların Tunceli Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi'ne sevk edildiğini aktarmıştır.

63. Kurum revirinde 24 saat personel bulunmadığı, acil durumlarda 112 Acil Çağrı Merkezi aracılığıyla sağlık personeli talep edildiği ve hastaneye sevklerin sağlandığı belirtilmiştir.

64. Revirde yapılan incelemelerde; mahpusların muayene, tedavi ve sevk kayıtlarının mevzuata uygun bir şekilde tutulduğu, gerekli ekipmanların (acil müdahale ilaçları, tıbbi cihazlar) mevcut olduğu ve aktif çalıştığı, ilaçların saklama koşullarının nizami olduğu ve son kullanma tarihi geçmiş ilaç bulunmadığı görülmüştür.

65. Görüşme yapılan mahpusların büyük çoğunluğu, revire çıkma taleplerinin yerine getirilmesinden ve sağlık memurlarının kendilerine yönelik tutumundan genel olarak memnun olduklarını ifade etmiştir. Ancak bazı mahpuslar rahatsızlıkları ilerlemesine rağmen hastaneye sevklerinin gerçekleştirilmediği iddiasında bulunmuş, ziyaret heyeti tarafından hastaneye sevk kayıtları incelenmiş, kayıtlara göre iddia sahiplerinin hastaneye sevkinin zamanında gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

66. Psiko-sosyal yardım servisi, başmemurluk odasında yer almakta olup serviste 1 psikolog çalışmaktadır.

67. Kurum psikoloğu, mahpuslara yönelik çalışmaları kapsamında inceleme yapma, problem çözme, gözlem, görüşme, rapor yazma ve dosyalama gibi teknikler kullandıklarını belirterek bu kapsamda; öfke kontrolü, uyuşturucu madde, salıverilme öncesi mahkûm gelişimi, intihar ve kendine zarar verme, özel güvenlik ve denetim programları düzenlediklerini; Yapılandırılmış Ruhsal Değerlendirme ve Bireysel Müdahale Programı (YARDM)⁴ uyguladıklarını her mahpusa yönelik olarak Araştırma Değerlendirme Formu (ARDEF)⁵ formları hazırladıklarını, bunun yanı sıra mahpuslar hakkında düzenli aralıklar ile gözlem değerlendirme formu ile gelişim değerlendirme formu düzenlediklerini, mahpusların psikiyatrik ya da psikolojik ihtiyacının belirlenip psikiyatri yönlendirmesi yaptıklarını ve ilaç kullanımı konusunda görüşme gerçekleştirdiklerini ifade etmiştir.

68. İdare, psikoloğun mahpuslarla doğrudan ve talep üzerine bireysel görüşmeler yaptığını, toplu görüşmelerin ise Kurumun fiziki şartlarının uygun olmamasından dolayı gerçekleştirilemediğini belirtmiştir.

69. Görüşme yapılan bazı mahpuslar, psikolog ile bireysel görüşme taleplerinin geç yerine getirildiğini iddia etmiştir. Söz konusu iddialar hakkında İdare; psikoloğun Kuruma yeni atandığını, gerekli eğitimleri almadan ARDEF formu doldurmasına ve mahpuslarla bireysel görüşme yapmasına izin verilmediğini, bu yüzden taleplerin karşılanmasının geciktiğini beyan etmiştir. Bu dönemde ARDEF formlarının infaz ve koruma memurları tarafından doldurulduğu bilgisi edinilmiştir. Ziyaret heyeti tarafından yapılan evrak incelemelerinde, psikoloğun 08.02.2022 tarih ve 104 sayılı karar ile Kurumda göreve başladığı tespit edilmiştir.

⁴ Bkz. Yapılandırılmış Ruhsal Değerlendirme ve Bireysel Müdahale Programı (YARDM) <https://cte.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/yardm-programi> E.T.: 27.07.2022.

⁵ Ceza infaz kurumlarındaki ruh sağlığı problemleri olan hükümlü ve tutukluların personel tarafından erken dönemde tanınması amacıyla oluşturulan araştırma ve değerlendirme formudur. ARDEF'ten çıkan sonuçlar doğrultusunda hükümlü ve tutuklular ihtiyaçlarına uygun bireysel müdahale ya da grup çalışmalarına yönlendirilmektedir. <https://cte.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/yardm-programi> E.T.: 27.07.2022.

70. İdare, psiko-sosyal servis tarafından 2022 yılı içerisinde toplam 69 bireysel görüşme gerçekleştirildiğini aktarmıştır.

3.5.2. Beslenme

71. İdare, Kurum yemeklerinin Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen günlük iaae bedeli göz önünde bulundurularak, Kurum aşçısı ve mutfakta görevlendirilen mahpuslar tarafından haftalık yemek listesine göre hazırlandığını ifade etmiştir.

72. Ziyaret heyetinin yemekhanede yaptığı incelemede, yemeklerin kurumda pişirildiği, mutfağın temiz olduğu ancak aşçı ve mutfakta çalışan mahpusların yemek hazırlarken bone ve eldiven kullanmadığı görülmüştür.

73. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde; yemeklerin lezzetsiz ve yağlı olduğu, daha çok karbonhidrat içerikli yemeklerin verildiği ve protein ihtiyacını karşılamaya yönelik menülerin uzun zamandır çıkarılmadığı iddia edilmiştir. İdare, yemek çeşitliliği sorununun olmadığını ve imkânlar dâhilinde protein yönünden zengin menülerin çıkarıldığını ifade etmiştir. Ziyaret heyeti inceleme kapsamında öğle yemeğini Kurum personeliyle birlikte yemiş ve yemeklerin lezzeti, kalitesi ve doyuruculuğunun yeterli olduğu değerlendirilmiştir.

74. Kurumda diyetisyen ve gıda mühendisi çalışmamaktadır.

75. İdare, özel beslenme ihtiyacı olan ve uzman doktordan bu yönde alınmış raporu bulunan mahpuslar için durumlarına uygun yemekler hazırlandığı bilgisini vermiştir. Görüşme yapılan bir mahpus, diyabet hastası olduğunu ve özel beslenmesi gerektiğini ancak kendisine yönelik uygun yemek menüsü çıkarılmadığını iddia etmiştir. İddiaya ilişkin olarak ziyaret heyetinin geriye dönük yemek listelerinde yaptığı incelemede söz konusu kişilere yönelik özel diyet menülerinin hazırlanmadığı tespit edilmiştir.

76. Ziyaret heyeti tarafından mutfakta bulunan soğuk hava deposu ve kuru bakliyat rafları incelenmiş; rafların temiz olduğu, soğuk hava ve bakliyat depolarındaki ürünlerin iklim şartlarına uygun şekilde muhafaza edildiği, ürünlerin son kullanma tarihlerinin geçmediği görülmüştür.

4. TAVSİYELER

4.1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

77. Kurumda erkek ziyaretçi arama odası, açık görüş alanları, kütüphane, yumuşak oda, psiko-sosyal birim ve manevi rehberlik birimi için ayrı bölümler oluşturulması,

- 78.** Avukat görüşme odası için konuşulanların duyulamayacağı ancak güvenlik nedeniyle görüşmenin görülebileceği ayrı bir odanın oluşturulması,⁶
- 79.** Koğuş duvar ve tavanlarında oluşmuş rutubet sorununun giderilmesi, koğuşlardaki mutfak, tuvalet, banyo kapılarının ve pencerelerinin onarılması ve mutfak duvarına monteli ayakkabılığa kapak takılması, giysi dolabı temin edilmek suretiyle koğuşlardaki dolap eksikliğinin giderilmesi, kadın koğuşunda mutfak olarak kullanılabilir alan oluşturulması,
- 80.** Mahpusların Kuruma ilk girişlerinde detaylı arama yapılması durumunda tek kullanımlık arama önlüğü giydirilmek suretiyle aranması,⁷
- 81.** Avludaki güvenlik kameralarının kör noktaları bertaraf edecek şekilde tekrar ayarlanması,
- 82.** Sıcak su probleminin çözümlenerek mahpuslara yeterli sıcaklıkta su sağlanması,
- 83.** Koğuşlardaki lambaların sürekli açık kalması uygulamasına son verilmesi,⁸
- 84.** Koğuşlardaki sinek ve haşere sorununun çözümü adına düzenli ilaçlama yapılması,
- 85.** Kurum berberhanesinin yeniden faaliyete geçirilmesi,⁹
- 86.** Kantinde birden fazla çeşitte şampuan ile kadın mahpusların temel ihtiyaçlarına yönelik ürünlerin sürekli olarak bulundurulması,¹⁰
- 87.** Kurumda görevli personelin hizmet içi eğitim müfredatına insan hakları ile BM'nin İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi İstanbul Protokolü başta olmak üzere işkence ve kötü muamele yasasına ilişkin eğitimlerin dahil edilmesi,¹¹

⁶ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik m.72/2-c: "Avukat ve noter ile görüşme, meslek kimliklerinin ibrazı üzerine, tatil günleri dışında ve çalışma saatleri içinde, bu iş için ayrılan görüşme yerlerinde, konuşulanların duyulamayacağı, ancak güvenlik nedeniyle görüşmenin görülebileceği bir biçimde yapılır."

⁷ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik m.34/2-a: "Detaylı arama, hükümlünün utanma duygusunu ihlal etmeyecek şekilde ve görevli dışında kimsenin görmemesini sağlayacak tedbirler alınarak gerçekleştirilir. Arama sırasında hükümlüye tek kullanımlık giyim önlüğü verilir."

⁸ Mahpusların İslahı İçin Asgari Standart Kurallar (Nelson Mandela Kuralları) Kural 13: "Mahpuslara kalmaları için ayrılan bütün yerlerde ve özellikle uydukları yerlerde, iklim şartlarına ve ayrıca metrekiüp başına düşen hava miktarına, asgari zemin alanına, aydınlatmaya, ısıtmaya ve havalandırmaya gerekli özen gösterilerek, sağlık için gerekli bütün koşullar karşılanır."

⁹ Mahpusların İslahı İçin Asgari Standart Kurallar (Nelson Mandela Kuralları) Kural 19.2: "Mahpusların özsaygılarına uygun bir dış görünümü sürdürebilmeleri amacıyla, saç ve sakalların uygun şekilde bakımı için gerekli, araçlar sağlanır ve erkekler düzenli tıraş olabilmelidir."

¹⁰ "Kadınlara özel hijyen ihtiyaçları da uygun biçimde ele alınmalıdır. Temizlik ve banyo imkanlarına kolay erişim, kan lekeli giysilerin güvenli bir biçimde atılmasının yanı sıra, kadın bağı ve tampon gibi hijyenik eşyaların sağlanması da özellikle önemlidir. Bu tür temel ihtiyaçların karşılanmaması aşağılayıcı davranış olabilir." CPT Standartları 10. Genel Rapor'dan alıntı [CPT/Inf (2000) 13] 31. para.

¹¹ Personel ve mahpuslar arasında olumlu bir iletişim kurulmasında personelin almış olduğu veya almadığı eğitim ile bu eğitimin kalitesi ve çeşitliliği de belirleyici faktörlerdir. "Özgürlüğünden mahrum bırakılmış bir kişinin kötü muamele görmesinin engellenmesinde en iyi teminat, hiç şüphesiz, doğru eğitilmiş bir polis veya cezaevi

- 88.** Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'e uygun olacak şekilde Kurumda hücre odası oluşturulması,¹²
- 89.** Arızalı ankesörlü telefonun tamir ettirilmesi,¹³
- 90.** Televizyondaki kanal sayısının artırılması ve sinyal alınmayan kanalların düzeltilmesi,
- 91.** Eğitim-öğretim faaliyetlerinin düzenlenmesi, atölye ve grup çalışmalarının yapılması; sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerin yeniden hayata geçirilmesi,¹⁴
- 92.** Kantinde sportif faaliyetler için gerekli ekipmanların satışının yapılması, ¹⁵
- 93.** Psiko-sosyal servisin düzenli aralıklarla mahpuslarla görüşmeler gerçekleştirmesi, görüşme talep eden mahpusların gecikme olmaksızın taleplerinin karşılanması, toplu görüşmeler yapılabilmesi adına gerekli imkânların sağlanması,
- 94.** Mutfak personelinin hijyen koşullarına riayet etmesi,¹⁶
- 95.** Özel beslenme ihtiyacı olan mahpuslara yönelik diyet menülerin hazırlanması,

4.2. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler

- 96.** Mahpusların ihtiyaçlarına göre beslenme programının oluşturulması, yemeklerin ve diğer gıdaların kurallara uygun bir şekilde üretilmesi, paketlenmesi, nakledilmesi ve hijyen gerekliliklerinin sağlanması süreçlerinin daha sağlıklı yürütülebilmesi için Kurumda diyetisyen veya gıda mühendisi görevlendirilmesi,¹⁷

yetkilisidir. Nitelikli görevliler, kötü muameleye başvurmaksızın görevlerini başarı ile yerine getirebilecekler ve gözaltındaki kişiler ve tutuklularla ilgili temel önlemlere saygı göstereceklerdir.” CPT Standartları, 2. Genel Rapor’dan alıntı [CPT/Inf (92) 3], para. 59.

¹² Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik m. 120/1-b: “Hücre, yaşamsal gereksinimleri karşılayacak şekilde ve özellikle, bel hizasında 100x75 cm ebadında penceresi olan ve en az odanın genişliğinde havalandırması bulunan dokuz veya on metrekare büyüklüğünde, duş ve tuvaleti olacak şekilde düzenlenir.”

¹³ “Mahkûmların dış dünyayla temaslarını makul düzeyde devam ettirmesi de çok önemlidir. Her şeyden önce mahkûmlara aileleriyle veya yakın arkadaşlarıyla ilişkilerini devam ettirebilme imkânı verilmelidir. Buradaki temel prensip, dış dünyayla temasın desteklenmesi olmalıdır; bu tür temasın sınırlandırılması sadece kayda değer güvenlik endişeleri veya kaynak kısıtlılığı nedenlerine dayandırılabilir.” CPT Standartları 2. Genel Rapor’dan alıntı [CPT/Inf (92) 3] 51. para.

¹⁴ Konuya ilişkin Avrupa Cezaevi Kuralları, Kural 27.3 şu şekildedir; “Mahpusların bedensel sağlıklarını geliştirmek ve uygun egzersizler ile boş zaman etkinliklerine imkân sağlamak amacıyla doğru bir biçimde organize edilen faaliyetler, cezaevi rejiminin ayrılmaz bir parçasını oluşturmalıdır

¹⁵ Mahpusların İslahı İçin Asgari Standart Kurallar (Nelson Mandela Kuralları) Kural 23/2: “Genç mahpuslar ve fizik durumu itibarıyla uygun olan diğer mahpuslara, beden eğitimi süreleri içinde bedenlerini geliştirme ve boş zamanlarını değerlendirme eğitimi verilir. Bunun için kendilerine yer, tesis ve malzeme sağlanır.”

¹⁶ Avrupa Cezaevi Kuralları, Kural 22.3 “Yiyecekler hijyenik olarak hazırlanmalı ve dağıtılmalıdır.”

¹⁷ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik madde 13/1: “Sağlık servisi; kurumda koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerini cezaevi tabibinin başkanlığında yerine getiren servistir. Sağlık servisinde; cezaevi tabibi, dış tabibi, eczacı, veteriner, diyetisyen, sağlık memuru, hemşire ve hayvan sağlık memuru görev yapar.”

4.3. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna Yönelik Tavsiyeler

97. Mahpuslar, ceza infaz kurumlarına kabul edildikleri andan itibaren kaldıkları koşullar onların meskenleri olmaktadır. Vakitlerinin tamamını koşullarında ve koşullarının avlusunda geçirmektedirler. Mahpusların ekonomik imkânları ve durumları da göz önünde bulundurulduğunda elektrik faturaları mahpuslar üzerinde ağır bir külfet oluşturmaktadır. Bu doğrultuda ceza infaz kurumlarının Mesken abone grubuna dâhil edilmesi gerektiği,

Hususları tavsiye edilmektedir.

TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

26.10.2022

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : Tunceli A-3 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Raporu
Karar Numarası : 2022/741

Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında alıkoyma yerlerine yapılan düzenli ve habersiz ziyaretlerin ana amacı, alıkonanların insan haklarına saygı gösterilip gösterilmediğini izlemek ve ihlallere, özellikle işkence ve diğer kötü muamele biçimlerine karşı caydırıcı olmaktır.

Yapılan ziyaretler aynı zamanda alıkoyma koşullarının (altyapı, su, sıhhi tesisat ve hijyen dahil) değerlendirilmesini, sağlık bakımının yeterlilik ve uygunluğunun; insan haklarına ve kanuni güvencelere uyulmasını ve korunmasını, olası işkence ve diğer kötü muamele biçimlerinin izlenmesini ve belgelenmesini gerektirir.

Ancak söz konusu raporda;

- Aşçı ve mutfakta çalışan mahpusların yemek hazırlarken bone ve eldiven kullanmadığı görülmüştür.

- Kurumda diyetisyen ve gıda mühendisi çalışmamaktadır.

- Ziyaret heyeti tarafından mutfakta bulunan soğuk hava deposu ve kuru bakliyat rafları incelenmiş; rafların temiz olduğu, soğuk hava ve bakliyat depolarındaki ürünlerin iklim şartlarına uygun şekilde muhafaza edildiği, ürünlerin son kullanma tarihlerinin geçmediği görülmüştür.

- İş yurtlarında üretilen 136 çeşit ürünün satışı yapılmaktadır. Ziyaret heyetinin kantinde yaptığı incelemede, kantin fiyatları piyasa şartlarına göre makul bulunmuş ve son kullanma tarihi geçmiş ürün tespit edilmemiştir.

Şeklindeki tespitlerin, denetime çıkan Zabıta müdürlüğü ekipleri veya Tarım ve Orman Bakanlığı ekiplerinin yapacağı tespitler olabileceği, dolayısıyla ziyaret heyetinin Ulusal Önleme Mekanizmasının temel amacını anlayamadıkları görülmektedir.

Diğer taraftan mahkumlar tarafından ifade edilen bazı önemli hususlara ilişkin ceza infaz kurumu yönetiminden bilgi istenilmeden tek taraflı bir şekilde konuların rapora işlendiği ve ayrıca kurumsal rapor tekniğine ve diline uygun olmayan şekilde söz konusu raporun hazırlanmasından dolayı sayın çoğunluğun kararına katılamıyorum.

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : 90UU-2AMO-898P Belge Doğrulama Adresi : <https://ebysorgu.tih.gov.tr>

Adres: Yüksel Cad. No:23 06650 Bakanlıklar-ANKARA

Telefon No : 4227800

e-Posta :

Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Fax No : 4227899

İnternet Adresi : <http://www.tih.gov.tr/>

Bilgi İçin :

VHKİ

Dahili No:

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : Belge Doğrulama Adresi : <https://ebysorgu.tihек.gov.tr>

Adres: Yüksel Cad. No:23 06650 Bakanlıklar-ANKARA

Telefon No : 4227800

e-Posta :

Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Fax No : 4227899

İnternet Adresi : <http://www.tihек.gov.tr/>

Bilgi İçin :

VHKİ

Dahili No:

